

Maria Ossowska

Z prac Zakładu Historii i Teorii
Moralności Instytutu Filozofii i
Socjologii PAN

Przegląd Socjologiczny / Sociological Review 13/2, 135-136

1959

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

STUDIUM SOCJOLOGII UNIwersYTETU WARSZAWSKIEGO

Studia socjologiczne na Uniwersytecie Warszawskim reaktywowane zostały w roku 1957. Studia te organizuje 5 katedr:

1. Katedra Socjologii — kierownik prof. dr Stanisław Ossowski;
2. Katedra Socjografii — kierownik doc. dr Stefan Nowakowski;
3. Katedra Socjologii Stosunków Politycznych — kierownik prof. dr Julian Hochfeld;
4. Katedra Historii Myśli Społecznej — kierownik prof. dr Nina Assorodobraj;
5. Katedra Historii i Teorii Moralności — kierownik prof. dr Maria Ossowska.

W roku 1958/59 prowadzone są następujące wykłady w zakresie socjologii:

1. Prof. dr S. Ossowski — Wstęp do socjologii (przy współudziale doc. S. Nowakowskiego).
2. Prof. dr S. Ossowski — Zagadnienia kultury amerykańskiego kontynentu.
3. Doc. dr S. Nowakowski — Wybrane zagadnienia z socjologii miasta.
4. Doc. dr S. Nowakowski — Techniki i metody badań społecznych.
5. Prof. dr M. Ossowska — Analiza podstawowych zagadnień etycznych.
6. Prof. dr M. Ossowska — Myśl etyczna Oświecenia angielskiego.
7. Prof. dr J. Hochfeld — Wybrane zagadnienia z socjologii stosunków politycznych.
8. Kand. nauk J. Wojnar — Węzłowe problemy myśli społecznej nowożytnej.
9. Dr A. Walicki — Dzieje rosyjskiej myśli społecznej od Oświecenia do lat sześćdziesiątych XIX wieku.

Liczba studiujących socjologię wynosi w roku akademickim 1958/59: na roku I 31 osób, na roku II 44 osoby, na roku III 6 osób, na roku IV 1 osoba, na roku V 1 osoba, ogółem 83 osoby.

Jerzy Malczyński

Z PRAC ZAKŁADU HISTORII I TEORII MORALNOŚCI INSTYTUTU FILOZOFII I SOCJOLOGII PAN

Działalność Zakładu Historii i Teorii Moralności Instytutu Filozofii i Socjologii PAN rozwijała się w 1958 roku w czterech głównych kierunkach:

1. Jednym z zadań stawianych sobie przez pracowników Zakładu było rozszerzenie własnej wiedzy etycznej na systemy pozaeuropejskie, zwłaszcza azjatyckie. Potrzeba zapoznania się z tymi systemami wiąże się z rozszerzającymi się ciągle kontaktami kulturowymi. Jednocześnie wyjście poza europejski krąg myśli pozwala spojrzeć z zewnątrz na własne nawyki oceniania. Wreszcie gromadzone nowe fakty pozwalają skontrolować różne, czynnione dotąd nazbyt pochopnie, uogólnienia i dostarczają materiału dla ustalania pewnych zależności między zjawiskami moralnymi a innymi przejawami życia społecznego. W swoich rozważaniach nad etyką pozaeuropejską Zakład zabiegał, w miarę możliwości, o współpracę ze specjalistami od rozważanych kultur. Był mu np. pomocny Instytut Orientalistyki UW.

2. Drugi nurt pracy zespołu stanowiły dyskusje nad samodzielnymi pracami naukowymi przygotowanymi przez personel Zakładu i współpracujących z nim wolontariuszy. Były to przede wszystkim prace doktorskie o różnych tematach.

3. Trzeci rodzaj zebrań miał charakter informacyjno-sprawozdawczy. Wchodziły tu w grę dyskusje nad najnowszymi publikacjami wiążącymi się z problematyką Zakładu.

4. Wreszcie Zakład funkcjonował jako organ doradczy dla osób i instytucji, które zasięgały jego opinii w sprawie projektowanych ankiet, wykładów czy publikacji o charakterze podręcznikowym.

W ciągu trzech pierwszych miesięcy roku akademickiego 1958/59 Zakład odbył posiedzenia poświęcone następującym tematom:

Sprawozdanie z konferencji w Genewie i Kongresu Filozoficznego w Wenecji (ref. prof. dr M. Ossowska);

Rola ocen w naukach praktycznych (ref. dr Adam Podgórecki);

Projekt podręcznika etyki dla szkół akademickich (ref. prof. dr J. Keller);

Sprawozdanie z książki Hogbina pt. *Law and Order in Polynesia* (ref. mgr A. Kawczak);

Norma prawna i norma moralna u Petrażyckiego (ref. prof. dr M. Ossowska);

Etyka Gandhiego (ref. dr I. Lazari-Pawłowska);

Personel Zakładu obejmuje, poza kierownikiem, osób siedem. Przeciętna frekwencja na posiedzeniach wynosi osób piętnaście.

Maria Ossowska

UTWORZENIE KATEDRY POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZAKŁADU SOCJOLOGII W INSTYTUCIE GOSPODARSTWA SPOŁECZNEGO W WARSZAWIE

W reaktywowanym w marcu 1957 roku Instytucie Gospodarstwa Społecznego przy SGPiS w Warszawie utworzona została z nowym rokiem akademickim Katedra Polityki Społecznej, której kierownikiem został prof. Edward Strzelecki. W skład Katedry wchodzi trzy zakłady:

1. Zakład Polityki Społecznej (kierownik prof. Edward Strzelecki);

2. Zakład Socjologii z Pracownią Zabezpieczenia Społecznego (kierownik mgr Jerzy Piotrowski);

3. Zakład Polityki Zatrudnienia (kierownik prof. Antoni Rajkiewicz).

Katedra obok pracy badawczej rozwija także działalność dydaktyczną. Od początku roku akademickiego 1957/58 prof. E. Strzelecki prowadzi wykład z zagadnień polityki społecznej, w drugim zaś semestrze kierownik Zakładu Socjologii mgr J. Piotrowski podejmuje wykład z zakresu wprowadzenia do socjologii i socjologii przemysłu.

Nowopowstały Zakład Socjologii przystąpił do badań w dziedzinie socjologii pracy — ze szczególnym uwzględnieniem pracy kobiet i związanych z tą pracą przeobrażeń rodziny.

Obok własnej zaplanowanej pracy badawczej zakład otrzymuje zlecenia od instytucji państwowych na wykonanie doraźnych usługowych sondaży lub badań socjologicznych. W chwili obecnej niewielki pięcioosobowy zespół pracowników zakładu podjął lub kontynuuje następujące prace badawcze:

1. Badanie aktywności zawodowej kobiet na tle ich sytuacji rodzinnej i zarobkowej (J. Piotrowski). Badanie prowadzone jest w oparciu o materiały GUS, dotyczące budżetów rodzinnych, oraz w oparciu o ankietę GUS i CRZZ w sprawie warunków bytu.

2. Czynniki wyznaczające potrzebę i warunki pracy zarobkowej kobiet wiejskich oraz wpływ pracy zarobkowej kobiet na przeobrażenia rodziny wiejskiej (B. Bazińska).